

College van Burgemeester en Wethouders gemeente Schagen
Postbus 8
1740 AA Schagen

Datum: 22 februari 2023

Onderwerp: Zienswijze Beleid Zonneparken gemeente Schagen

Geacht College,

Wij hebben de documenten van de **Actualisatie Beleid Zonneparken** met belangstelling gelezen en spreken onze waardering uit voor de nieuwe accenten in het beleid. Er zijn hiervoor een groot aantal wijzigingen opgenomen in de tabel 'was – wordt'.

In deze reactie/zienswijze doen wij u enkele voorstellen om deze in het nieuwe **Beleid Zonneparken** op te nemen en zijn met name bedoeld om het lokaal eigendom van nieuwe projecten nog beter te waarborgen.

1) De verplichting voor een ecologisch plan bij een initiatief kunnen wij onderschrijven en is een goede verbetering van het huidige beleid. Wij stellen voor om "lokale doelsoorten" verder toe te lichten zodat initiatiefnemers weten wat er van hen verwacht wordt. Verwijzing naar het Natuurbeheerplan 2023 Noord-Holland is een mogelijkheid.

2) In het beleid staat een 'verplichte afdracht in een fonds', als blijkt dat 50% lokaal eigendom door inwoners van Schagen niet haalbaar is. Ten eerste is dit criterium (inwoners Schagen) zeer beperkend, ook inwoners uit nabijgelegen gemeentes zouden welkom moeten zijn, zeker als een initiatief aan de gemeentegrens ligt. Wij stellen voor om geen afstandscriterium op te nemen voor de definitie van lokaal eigendom maar dit per project te bepalen en wanneer het van toepassing is ook gemeentegrens overstijgend kan zijn. Daarnaast zijn wij van mening dat bij het vaststellen of '50% lokaal eigendom gelukt is' het nu niet duidelijk is wat exact het **toetsmoment** is om vast te kunnen stellen "dat 50% lokaal eigendom niet haalbaar is". Daardoor is het risico groot dat er al heel snel voor een storting in het fonds gekozen kan worden. Beter is dat er een voorkeursvolgorde wordt vastgelegd (eerst eigendom met zeggenschap, daarna financiële participatie) en dat er om een concreet stappenplan ter zake van de initiatiefnemer wordt gevraagd, m.n. in het financieel plan.

3) Ook stellen wij voor om in het beleid het **lokaal eigendom** nader te duiden. Hiervoor gebruiken wij, conform landelijke afspraken, de volgende omschrijving:

Eigendom van de lokale omgeving is altijd een collectief eigendom. *Collectief eigendom is bijvoorbeeld mogelijk in een coöperatie of een vereniging (of een samenwerking van coöperaties). Bewoners en bedrijven kunnen participeren, meebeslissen en mede-eigenaar worden via lidmaatschap bij de coöperatie of vereniging.*

Toelichting:

Eigendom is economisch én juridisch eigenaarschap of aandeelhouderschap van een coöperatie. Omdat de leden van een coöperatie vrijwel altijd in de omgeving wonen is er ook sprake van lokaal eigendom. Bij eigendom is altijd sprake van financiële participatie. De omgeving investeert mee en draagt risico.

Welke bewoners, (agrarische) grondeigenaren en bedrijven onderdeel zijn van de lokale omgeving, zoals dit genoemd is in het Klimaatakkoord is altijd maatwerk. Het wordt lokaal en per project bepaald als uitkomst van een proces met de omgeving. Uiteindelijk beoordeelt het bevoegd gezag (gemeente) of het proces goed doorlopen is en of de omgeving in voldoende mate betrokken is. Ook (agrarische) grondeigenaren zijn onderdeel van de lokale omgeving. Door een goede samenwerking tussen een bewonerscoöperatie en grondeigenaren kan zelfs 100% lokaal eigendom worden bereikt: wanneer de grondeigenaren niet alleen hun grond beschikbaar stellen voor de ontwikkeling, maar ook mee-ontwikkelen en mede-eigenaar worden van een wind- of zonnepark. **Collectief lokaal eigendom biedt de beste voorwaarden voor het maximaal terugvloeien van de baten naar de lokale omgeving.**

Niet onbelangrijk is het uitgangspunt **‘iedereen kan meedoen’**. Voor inwoners uit de gemeente is het mogelijk om financieel in een zonnepark deel te nemen en daarvoor een gezond rendement te ontvangen. Bij een coöperatieve benadering kan dit éénvoudig door lid te worden van de coöperatie en in het eigen vermogen van de coöperatie te investeren. Mensen die niet kunnen of willen investeren, kunnen als lid van de coöperatie wel meebeslissen over de winstbestemming van de coöperatie. Ze praten dan niet alleen mee over de hoogte van de winst op de investering, maar ook over hoe de winst maatschappelijk wordt ingezet.

4) Participatie is de rode draad in het beleid. Zo staat in het concept: dat er ‘een plan’ aan omwonenden en gemeente gepresenteerd moet worden over de financiële participatie en medezeggenschap. Onduidelijk is wat ‘een plan’ in de praktijk kan zijn en is ruim te interpreteren. Wij stellen voor om ‘een plan’ te vervangen door **een Omgevingsovereenkomst** en daarbij onderstaande “definitie” in het beleid op te nemen.

In het Klimaatakkoord is een **Omgevingsovereenkomst** omschreven als:

De initiatiefnemer van een energieproject doorloopt een proces om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Het bevoegd gezag controleert dat marktpartijen en de omgeving hierover het gesprek aangaan. Afspraken met de omgeving worden vastgelegd in een Omgevingsovereenkomst. Op basis hiervan wordt een projectplan gemaakt waarin wordt beschreven hoe binnen het project participatie optimaal wordt ingericht.

Tot slot:

Coöperatief ondernemen is pure winst voor iedereen in de gemeente

Wanneer een lokale energiecoöperatie een zonnepark ontwikkelt komen de opbrengsten zo veel mogelijk lokaal terecht, dit bevordert draagvlak en vertrouwen, en versnelt daardoor de energietransitie. Hieronder de voordelen op een rij:

- zonneprojecten krijgen een grotere kans van slagen waardoor opgaven uit de RES makkelijker in te vullen zijn;
- inwoners worden geactiveerd om creatief mee te denken en zich in te spannen om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen;
- meer draagvlak en vertrouwen betekent meer tevreden burgers en harmonie in de eigen gemeenschap;
- hoe groter het aandeel eigendom bij de inwoners is, hoe meer van de baten in de eigen gemeente blijven;
- zonneprojecten leveren flinke opbrengsten op, die door de lokale energiecoöperatie kunnen worden ingezet voor lokale doelen, bijvoorbeeld voor de verduurzaming van de eigen gemeente;
- een sterke energiecoöperatie met een stevige kasstroom, die ingezet wordt voor verdere verduurzaming, kan de (lokale) overheid in de energietransitie veel werk uit handen nemen;

Uw reactie op onze zienswijze zien wij in vertrouwen tegemoet.

Vriendelijke groet,

